

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobkyně: **A. G.**, zast. Mgr. Alžbětou Schirlovou, advokátkou se sídlem Francouzská 16, Praha 2, proti žalovanému: **předseda Městského soudu v Praze**, se sídlem Spálená 2, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2020, č. j. Spr 2582/2009-1070, v řízení o námitce podjatosti všech soudců specializovaného úseku správního soudnictví Městského soudu v Praze ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 18 A56/2020,

t a k t o :

- I. Soudci specializovaného úseku správního soudnictví Městského soudu v Praze rozhodující v soudním oddělení 15 A, Af, Ad ve složení: předsedkyně senátu, JUDr. Naděžda Řeháková, Mgr. Věra Jachurová a JUDr. Roman Říčka, Ph.D., **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 18 A 56/2020.
- II. Věc vedená u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 18 A 56/2020 **se nepřikazuje** jinému soudu.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně se žalobou ze dne 14. 9. 2020 podanou k Městskému soudu v Praze domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2020, č. j. Spr 2582/2009-1070. Tímto rozhodnutím žalovaný udělil žalobkyni výstrahu podle § 25d zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, za to, že minimálně v období od 8. 3. 2007 do 30. 12. 2009 podávala znalecké posudky v oboru písmoznalectví, pro který nedisponovala příslušným oprávněním, tj. nebyla jmenována, přičemž na tuto skutečnost neupozorňovala orgány veřejné moci, které jí zpracování takového znaleckého posudku uložily.

[2] V řízení uplatnila žalobkyně včas námitku podjatosti, a to vůči všem soudcům specializovaného úseku správního soudnictví Městského soudu v Praze z důvodu tzv. systémové podjatosti. Uvedla, že v posuzované věci rozhodoval předseda soudu jako soudní funkcionář; z téže pozice může předseda soudu vykonávat úkoly justiční správy vůči soudcům specializovaného správního úseku, což může vzbudit pochybnosti o jeho nepodjatosti. Současně odkázala na předchozí rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v obdobné věci (v rámci dotčeného správního řízení vedeného proti žalobkyni), a to usnesení ze dne 20. 1. 2016, č. j. Nad 327/2015 - 35, a usnesení ze dne 8. 3. 2017, č. j. Nad 101/2017 - 44. Námitku podjatosti spojila žalobkyně s návrhem na přikázání věci Krajskému soudu v Praze podle § 9 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Podle § 9 odst. 1 s. ř. s. přikáže Nejvyšší správní soud věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát. Jedná se o případ tzv. delegace nutné, podmíněné vyloučením všech soudců specializovaných senátů toho soudu, který má věc projednat a rozhodnout jako soud věcně a místně příslušný.

[4] Žalobkyně podala námitku systémové podjatosti všech soudců specializovaného úseku správního soudnictví Městského soudu v Praze. Učinila tak poté, co byla její věc přidělena k projednání specializovanému senátu rozhodujícímu v soudním oddělení 15 A, Af, Ad. Ze soudního spisu plyne, že se tak stalo opatřením předsedy soudu ze dne 18. 9. 2020, neboť všichni soudci senátu rozhodujícího v soudním oddělení 18 A, Af, Ad, kterému věc připadla dle rozvrhu práce, oznámili, že se cítí podjatí. Předseda senátu 18 A, Mgr. Aleš Sabol, se podílel na rozhodování věci u správního orgánu, neboť jako místopředseda soudu metodicky řídí a kontroluje rozhodovací činnost v agendě znalců a tlumočnicků. Soudci Mgr. Martin Lachmann a Mgr. Jan Ferfecký se s věcí seznámili v obecné rovině konzultací abstrahovaných právních otázek, což mohlo v nepřímé rovině ovlivnit postoj žalovaného. Věc byla proto, v souladu s rozvrhem práce, přidělena specializovanému senátu rozhodujícímu v soudním oddělení 15 A, Af, Ad, jehož předsedkyní byla, namísto Mgr. Martina Kříže, určena JUDr. Naděžda Řeháková. Rovněž soudce Mgr. Martin Kříž totiž oznámil, že se cítí podjatý, neboť v období od 1. 9. 2019 do 29. 2. 2020 byl pověřen zastupováním místopředsedy správního úseku Městského soudu v Praze. V rámci výkonu této funkce metodicky řídil a kontroloval rozhodovací činnost v agendě znalců a tlumočnicků a konzultacemi se podílel na rozhodnutí, proti kterému směřuje žaloba.

[5] Situaci, kdy námitka podjatosti směřuje vůči všem či více soudcům, ačkoli věc již byla přidělena konkrétním soudcům, Nejvyšší správní soud řešil opakovaně. Např. v usnesení ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 - 34. Zde konstatoval, že v případě, kdy je „účastníkem vnesena námitka podjatosti všech soudců určitého soudu, a přitom je již zřejmé, kterému soudci (soudcům) je či bude věc přidělena, je účelné se zabývat otázkou podjatosti jiných než těchto soudců jen za předpokladu, že u nich bude shledán důvod k vyloučení (...) I při posuzování námítky podjatosti totiž nutno respektovat zásadu hospodárnosti řízení, která v daném případě velí postupovat tak, aby podjatost jednotlivých soudců byla prověřována jen dotud, dokud se nenajde potřebný počet soudců, kteří jsou ve vztahu k věci nepodjatí a kteří tedy ve věci mohou jednat a rozhodovat.“ Z tohoto důvodu se i nyní soud zabýval nejprve námitkou podjatosti soudců specializovaného senátu rozhodujícího v soudním oddělení 15 A, Af, Ad a předsedkyně senátu JUDr. Naděždy Řehákové. Důvody zavádající pochybnosti o podjatosti u nich neshledal.

[6] Námitka žalobkyně je založena na tzv. systémové podjatosti, spočívající ve skutečnosti, že soudci rozhodují ve věci, v níž je žalovaným správním orgánem předseda soudu jako soudní funkcionář. Ten současně, právě jako soudní funkcionář, může vůči nim vykonávat úkony státní správy. Tato skutečnost má zavádět pochybnosti o jejich nepodjatosti.

[7] Otázkou tzv. systémové podjatosti soudních funkcionářů se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 26. 3. 2020, č. j. Nad 8/2019 - 65. Tímto usnesením sjednotil svou dosavadní rozhodovací praxi a přehodnotil tu její linii, která dovozovala existenci objektivní pochybnosti o nepodjatosti ze samotného postavení soudců vůči předsedovi či místopředsedovi soudu jako soudnímu funkcionáři (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70, nebo na jeho závěry navazující usnesení ze dne 13. 2. 2014, č. j. Nad 50/2014 - 25, či ze dne 2. 8. 2017, č. j. Nad 250/2017 - 16, a koneckonců i usnesení Nejvyššího správního soudu

pokračování

týkající se žalobkyně ze dne 3. 6. 2015, č. j. Nad 140/2015 - 36, a ze dne 8. 3. 2017, č. j. Nad 101/2017 - 44).

[8] Rozšířený senát odmítl takový přístup jako nepřipustnou paušalizaci. Jak uvedl v bodě [46] usnesení č. j. Nad 8/2019 - 65: „Rozšířený senát tedy shrnuje, že k vyloučení všech soudců krajského soudu z důvodu „systémové“ podjatosti nestačí, že žalovaným správním orgánem je předseda (případně místopředseda) krajského soudu, respektive soudní funkcionář ve věci rozhodoval v prvním stupni správního řízení, soud je jako organizační složka státu v dané věci navrhovatelem (žalobcem) nebo osobou zúčastněnou na řízení apod. Tyto skutečnosti pouze signalizují riziko systémové podjatosti. Aby však určitý soudní případ založil důvody pro vyloučení všech soudců daného soudu pro systémovou podjatost, je třeba, aby k tomu přistoupily další okolnosti, které vyvolávají oprávněné (myslitelné) pochybnosti o nepodjatosti všech soudců správního soudu na základě samotné povahy projednávané věci či z jiných vážných důvodů.“ Takovou další okolností může dle rozšířeného senátu být např. objektivně významný dopad projednávané věci na soud jako celek nebo třeba případy, kdy předmětem rozhodování soudu je správní řízení, v němž soudní funkcionář vystupoval jako účastník řízení (např. jako fyzická osoba - pachatel přestupku) a je zde riziko, že u soudců převáží loajalita k jejich soudu, resp. funkcionáři. Takové případy však nebudou příliš časté.

[9] V nyní předkládané věci žalobkyně žádné takové další okolnosti netvrdila a nedokládala; z námitky je zřejmé, že vycházela právě jen ze vztahu soudců a předsedy soudu jako soudního funkcionáře, který vůči soudcům může vykonávat úkoly státní správy soudů. Ani povaha projednávané věci - žaloba proti výstraze udělené žalobkyni jako soudní znalkyni - takovou další okolnost nezakládá. Rozhodnutí ve věci nebude mít dopad na činnost soudu jako celku ani jednotlivých soudců správního úseku. Ve světle rozhodnutí rozšířeného senátu proto nebyly v souzeném případě shledány důvody pro vyloučení soudců specializovaného senátu rozhodujícího v soudním oddělení 15 A, Af, Ad Městského soudu v Praze a předsedkyně senátu JUDr. Naděždy Řehákové, které by spočívaly v pochybnosti o jejich nepodjatosti. Nejsou tak ani splněny podmínky pro přikázání věci podle § 9 odst. 1 s. ř. s. jinému než místně příslušnému soudu.

[10] Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že ačkoli žalobkyně nesouhlasila s projednáním věci bez nařízení jednání, neshledal soud důvody pro přikázání jednání. Rozhodnutí o námitce podjatosti je rozhodnutím procesním, nikoli rozhodnutím ve věci samé, proto na něj nedopadá úprava § 49 odst. 1, resp. § 51 odst. 2 s. ř. s. Současně v dané věci nebylo potřeba provádět dokazování, které by nařízení jednání opodstatňovalo.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. listopadu 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu